

Kerteminde og Kalundborg har vendt væksten fra minus til plus

I Kerteminde og Kalundborg er en negativ vækst i årene op til finanskrisen blevet udskiftet med en positiv vækst trods finanskrisens økonomiske konsekvenser. I alt har otte kommuner vendt skuden, mens der generelt har været en positiv vækst i 52 kommuner siden finanskrisens udbrud i 2008.

Af Jens Baes-Jørgensen, jjr@kl.dk

Analyse: Jonas Petersen, KL's Analyse- og Makroenhed

Danmark har lagt de økonomiske nedgangstider, der fulgte i kølvandet på finanskrisen, bag sig, og i ni kommuner, har udviklingen været særlig imponerende. De havde alle negativ økonomisk vækst i årene før krisen, men er alligevel lykkedes med at vende det til positiv vækst i årene efter krisen indtraf.

I Kerteminde, Kalundborg, Lemvig, Roskilde, Sorø, Frederiksberg, Tårnby og Syddjurs havde man således en negativ gennemsnitlig årlig vækst fra 1999 til 2008, som man formåede at vende til en positiv vækst fra 2008 til 2017. Det viser ny Momentum-analyse på baggrund af en særkørsel af BNP-udviklingen per indbygger opdelt på kommuneniveau. Det vil sige, at man måler, hvad der skabes på kommunens arbejdspladser, og holder det op imod det samlede antal indbyggere i kommunen.

I Kerteminde Kommune havde man fra 1999 til 2008 en negativ gennemsnitlig årlig vækst på 2,3 procent, hvilket var landets dårligste. Til gengæld har der fra 2008 og frem til 2017 været en positiv vækst på 1,6 procent. En del af forklaringen på denne udvikling skal ifølge kommunaldirektør i Kerteminde Kommune Tim Jeppesen findes på det store virksomhedsområde, som husede Lindøværftet frem til det blevet lukket i 2012.

Kommuner der havde en negativ gennemsnitlig årlig realvækst i BNP per indbygger fra 1999 til 2008, og vendt det til en positiv vækst i 2008-2017 (%)

	1999-2008	2008-2017
Kerteminde	-2,3	1,6
Kalundborg	-1,9	3,3
Lemvig	-1,1	2,3
Roskilde	-1,0	1,4
Sorø	-0,7	0,2
Frederiksberg	-0,6	0,2
Tårnby	-0,6	5,8
Syddjurs	-0,4	0,6

Kilde: Momentum. Egne beregninger på baggrund af særkørsel i Danmarks Statistik

»Da værftet lukkede, gik omkring 2.000 mennesker ud ad porten for sidste gang, men i dag arbejder mere end 2.000 i de næsten 200 virksomheder, der er på området. Så fra at det i nogen tid havde gået dårligt for værftet, er der nu god vækst på det gamle Lindøværft-område,« siger Tim Jeppesen.

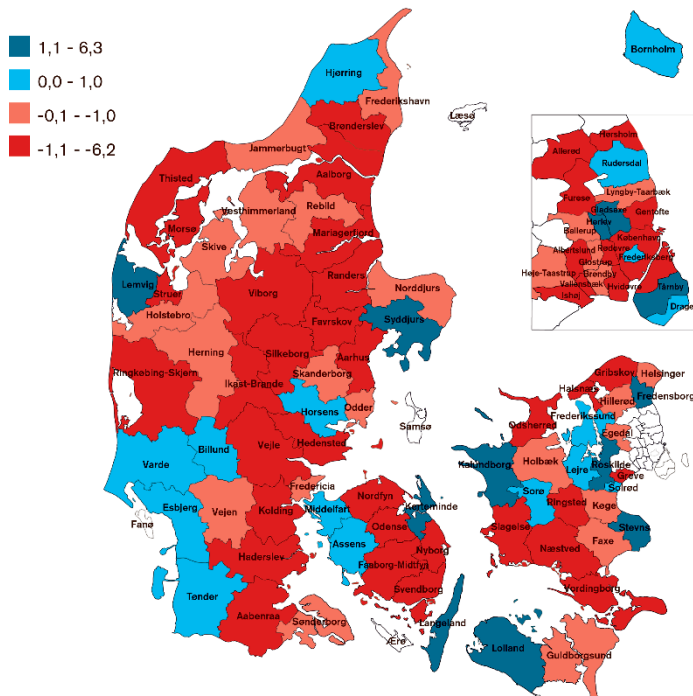
Han forklarer, at det fra kommunens side også har været højt prioriteret at hjælpe de fyrede og selve virksomhedsområdet videre.

»Dem, der ønsker at starte noget op, har højeste prioritet. Derfor kan vi i dag sagsbehandle en ansøgning om for eksempel byggetilladelse eller miljøgodkendelse fra en virksomhed på det gamle Lindøværft-område på 24 timer,« siger Tim Jeppesen.

Udviklingen på området er sket i et samarbejde mellem Kerteminde Kommune og Odense Kommune, da det er Odense Havn, der ejer Lindø værftet, mens Kerteminde Kommune har myndighedsopgaven. Og her har man haft en meget klar prioritering af, at det skal være virksomheder, der har en eller anden form for maritimt sigte, som kan være på området.

»Det kan være alt lige fra små maritime virksomheder, der enten forsker eller udvikler på det maritime område, som eksempelvis Lorch, som arbejder med havvindmøller, og til Vestas, som laver vindmølletårne og skal bruge de store haller derude,« siger Tim Jeppesen.

Forskel i gennemsnitlig årlig realvækst i BNP per indbygger i perioden 2008-2017 i forhold til 1999-2008 (%)

Note: Fanø, Læsø, Samsø og Ærø er på grund af diskretionssyn ikke med i undersøgelsen
Kilde: Momentum. Egne beregninger på baggrund af særkørsel i Danmarks Statistik

Kommunen skal skabe mulighederne

Ser man udelukkende på udviklingen fra finanskrisens udbrud i 2008 og frem til 2017, er der i hele 52 kommuner en positiv vækst. Kalundborg Kommune er med en gennemsnitlig årlig vækst på 3,3 procent blandt de kommuner med højest vækst, til trods for at man rent faktisk havde en negativ vækst på 1,9 procent i årene 1999-2008. Samtidig ligger man med et BNP per indbygger på omkring 504.000 kroner på en samlet 10. plads i Danmark.

Et sådant højt BNP per indbygger og en udvikling i den størrelsesorden hænger ifølge borgmester i Kalundborg Kommune Martin Damm sammen med at have den rigtige type virksomheder, hvor højproduktive industrivirksomheder generer en stor BNP-effekt – samtidig med, at de selvfølgelig skal have succes.

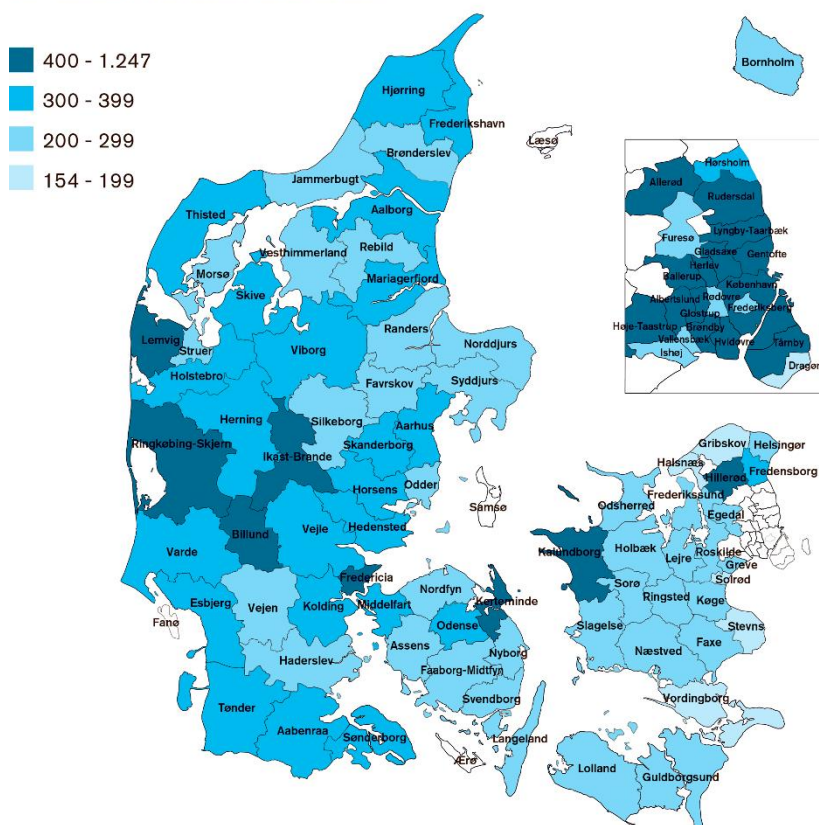
»Vi har jo det største erhvervsområde på Sjælland uden for København. Det er der ikke ret mange, der ved, men det er stort og er vokset støt. Vi har flere globalt førende virksomheder. Novo Nordisk, Novozymes, Ørsted, Equinor, NOV Flexibles osv. Der er eksempelvis ikke så mange, der tænker over, at halvdelen af verdens insulin bliver produceret i Kalundborg, men det er det eneste sted i verden, hvor Novo producerer grundsubstansen, og de har jo halvdelen af markedet,« siger Martin Damm.

Kommunens opgave i at understøtte virksomhedernes vækst handler ifølge Martin Damm om at understøtte deres muligheder bedst muligt. Det har ført til skabelsen af Kalundborg-modellen, hvor kommunen og virksomhederne meget bredt drøfter udfordringer lige fra rekruttering og sagsbehandling til

uddannelse, samtidig med at man hjælper hinanden med at løse problemerne. Det har man eksempelvis gjort i forhold til rekruttering af medarbejdere, hvor en række virksomheder i 2015 efterspurgte 350 akademikere, men der var kun 18 tilknyttet jobcenteret.

»Der lavede vi aftaler med de fire store studiebyer og jobcentrene om at sende busser, der hentede dimittender og ledige, der kunne komme og se mulighederne i Kalundborg, ligesom vi tog på universiteternes jobcamps og viste mangfoldigheden af virksomheder, så de studerende kunne se, at der er mange forskellige virksomheder, og dermed mulighed for at skabe sig en karriere,« siger Martin Damm og fortsætter:

BNP pr. indbygger i 2017 (1.000 kroner)

Note: Fanø, Læsø, Samsø og Ærø er på grund diskretionshensyn ikke med i undersøgelsen
 Kilde: Momentum. Egne beregninger på baggrund af særkørsel i Danmarks Statistik

»Hvis du får et job på over 30 timer i Kalundborg Kommunes geografi, så kommer du foran på alle ventelister i alle boligselskaber. Og har du en ægtefælle eller samlever, så har vi et helt netværk, vi kalder rekrutteringsalliancen, hvor man så sætter den andens CV ind, så vi kan lave en dobbeltrekruttering. Samtidig har vi ansat folk, der hjælper tilflytterne med at falde til.«

Martin Damm forklarer, at man derudover også er gået i gang med selv at uddanne folk i området, hvilket har resulteret i, at der åbne en biotekningeniøruddannelse sidste år. Man har også lige fået maskiningeniør- og bioanalytikeruddannelse og flere faglærte uddannelser, ligesom man ved fælles hjælp bygger campus og ny station.

Succes avler succes

Ifølge Martin Damm har de store virksomheders succes også haft en anden indvirkning på Kalundborg Kommunes erhvervsliv

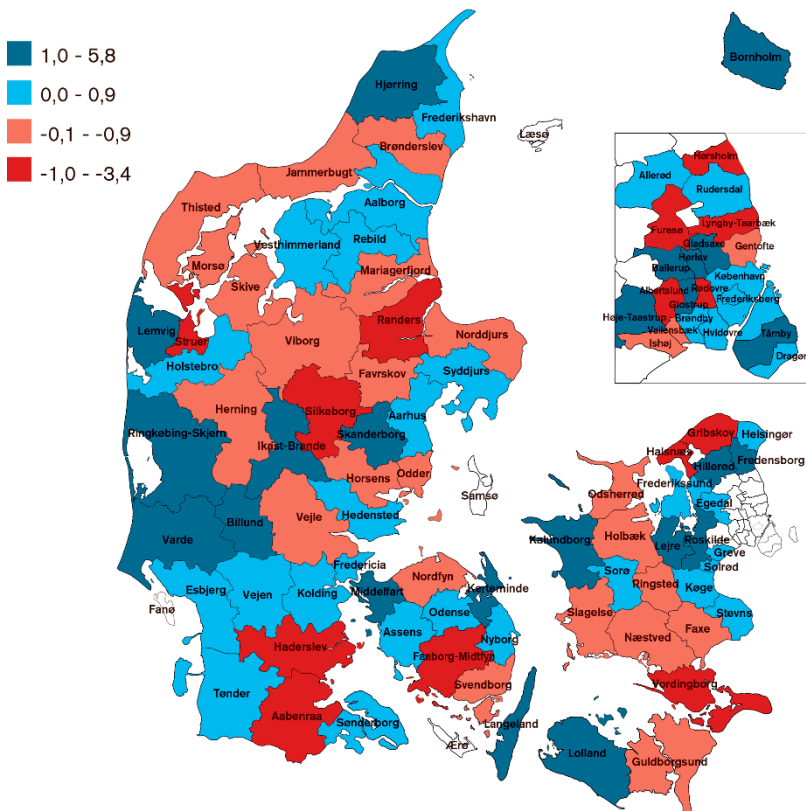
»De trækker også flere små virksomheder til. Derfor har vi også en enormt stor underindustri, som gør området interessant for højt specialiserede medarbejdere, og jeg vil vove at påstå, at vi har Danmarks dygtigste faglærte på en lang række områder. Jeg plejer at joke med, at hvis man slår op i den gule telefonbog, som ikke findes mere, så finder man 10 virksomheder, der kan svejse i rustfrit stål og er godkendt til det af de amerikanske sundhedsmyndigheder,« siger Martin Damm.

Også i Kerteminde mærker kommunaldirektør Tim Jeppesen, hvordan fremgang kan skabe mere fremgang. Både på det gamle Lindøværfts område, hvor det er blevet attraktivt for maritime virksomheder at være, og mere generelt i kommunen.

»Vi kan også mærke, at Kerteminde ligger tæt ved Odense, som eksempelvis på det robotteknologiske område har skabt en succes, der også smitter af på Kerteminde. Vores virksomheder er ikke afhængige af Odense, men de arbejder meget sammen med Odense. Så når det går godt i Odense, har det også positiv indflydelse på virksomhederne i Kerteminde,« siger Tim Jeppesen og giver et eksempel:

»I Langeskov ligger der en virksomhed, der hedder STOK emballage, som har et meget tæt samarbejde med robotklyngen i Odense, da de har meget automatisering af deres produktion. Det tror jeg ikke, de havde gjort, hvis de ikke lå i nærheden af Odense.«

Gennemsnitlig årlig realvækst i BNP per indbygger i perioden 2008-2017 (%)

Note: Fanø, Læsø, Samsø og Ærø er på grund diskretionshensyn ikke med i undersøgelsen
 Kilde: Momentum. Egne beregninger på baggrund af særkørsel i Danmarks Statistik

Faktaboks

BNP måler den samlede værdi, der skabes i private virksomheder og i den offentlige sektor m.m. Vækst i BNP kan opnås enten ved et større antal beskæftigede eller ved en højere produktivitet, hvor hver beskæftiget skaber mere værdi.